

Ειδοί Μαρτίου (2013 μ.Χ.)

Του Καθηγητή Ιωάννη Ταϊφάκου*

Στο ρωμαϊκό ημερολόγιο, η πρώτη κάθε μηνός ονομαζόταν «Καλένδαι» και η δεκάτη πέμπτη ορισμένων μηνών, «Ειδοί», δύο χρονικά σημεία με τα οποία αριθμούσαν τις ημέρες οι Ρωμαίοι αφαιρώντας. Και πέρασαν σε παροιμιώδεις φράσεις. Οι καλένδες πρώτα (που τις θυμίζουν τα δικά μας *κάλαντα*) στην ειρωνική έκφραση για την παροιμιώδη ελληνική αναβλητικότητα, τις «ελληνικές καλένδες». Αλλά, αι Ειδοί, ως «Ειδοί Μαρτίου» του 44 π.Χ., πέρασαν στην Ιστορία ως ημερομηνία και κακός οιωνός μιας

στυγεράς δολοφονίας. Της δολοφονίας ενός από τους σπουδαιότερους άνδρες της Ανθρωπότητας: του Ιουλίου Καίσαρος. Από τραγική ειρωνεία της Ιστορίας αυτός είναι και ο εισηγητής του εν χρήσει ημερολογίου και ο επώνυμος του μηνός Ιουλίου.

Ακόμη – κάτι που μας ενδιαφέρει εδώ – είναι ο πρώτος που διέδωσε, με τους γαλατικούς πολέμους, τους οποίους έφερε εις πέρας ως ανθύπατος (58-49 π.Χ.), τον ελληνορωμαϊκό πολιτισμό στην Ευρώπη: Γαλάτες, Γερμανοί, Ελβετοί, Βέλγοι, Ίβηρες, Βρετανοί δοκίμασαν τη νικηφόρα στρατηγική του. Έτσι, αι Ειδοί του Μαρτίου γίνονται ακόμη σημαντικότερες – και τραγικότερες.

Στις 15 Μαρτίου του 44 π.Χ. ο Ιούλιος Καίσαρ, αγνοώντας μια σειρά από κακούς οιωνούς και «τα γραφόμενα του Αρτεμιδώρου» του Κνιδίου (όπως λέγει κι ο Καβάφης στο ποίημά του «Μάρτιαι Ειδοί» ακολουθώντας τον Πλούταρχο), μετέβη στη Σύγκλητο και δολοφονήθηκε από τους άνδρες που θεωρήθηκαν «τυραννοκτόνοι». Συνέβη στον επισημότερο τόπο της Ρώμης, στο κέντρο της εξουσίας του τότε γνωστού κόσμου. Εδώ, πάντως, ανεξάρτητα από την πορεία της ρωμαϊκής και παγκόσμιας Ιστορίας μετά το γεγονός, μας ενδιαφέρει η ημερομηνία ως κακός οιωνός.

Αλλάζοντας το σκηνικό: μετά από δυο χιλιάδες χρόνια και κάτι, πριν από μερικές ημέρες, στις 15 Μαρτίου 2013 μ.Χ., στον επισημότερο τόπο της ευρωπαϊκής διακυβέρνησης, οι κομισάριοι της Ομοσπονδίας μας, αγνοώντας την ηθική πλευρά που «σώζει την Ιστορία από το Μηδέν» (κατά τον Παναγιώτη Κανελλόπουλο), διέπραξαν ένα μοιραίο (όπως σίγουρα θ' αποδειχθεί) ολίσθημα στη σπουδή τους να εξοντώσουν – για πολλούς λόγους – έναν μικρό σύμμαχο, την Κυπριακή Δημοκρατία: καταπάτησαν το ανθρώπινο δικαίωμα στην ιδιοκτησία, κουρέλιασαν την εμπορική και συναλλακτική πίστη και ακύρωσαν την ίδια τη συνθήκη που τους έδωσε το δικαίωμα να συνέρχονται εκεί και ν' αποφασίζουν τις τύχες των λαών του Νότου. Των λαών, δηλαδή, που λίγα μόλις χρόνια πριν από τις Ειδούς Μαρτίου του 44 π.Χ. τους είχαν μετακενώσει τα φώτα του ελληνορωμαϊκού πολιτισμού δημιουργώντας την «Ευρώπη» – την ήπειρο με το ελληνικό όνομα.

Είναι ένας κακός – κάκιστος – οιωνός. Και δεν είναι μόνον για την Κύπρο, η οποία αυτές τις ημέρες αγωνίζεται να διασώσει το πρόσωπο που αγωνίστηκε να λάβει το τελευταίο ήμισυ αιώνας μετά από μακρές και ποικιλώνυμες κατακτήσεις. Είναι ο κακός οιωνός του Μηδενισμού που επανέρχεται στον κινδυνεύοντα πολιτισμό μας δείχνοντας το απαίσιο πρόσωπό του και γκρεμίζοντας την κουλτούρα του Ανθρωπισμού που οι ηγέτες και οι λαοί της ίδιας της Ευρώπης αγωνίστηκαν να στήσουν μετά τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο. Ποιός ήταν, όμως, αυτός ο Μηδενισμός, από τον οποίο η «ηθική πλευρά» σώζει την Ιστορία; Είναι φανερό· ήταν ο Εθνικοσοσιαλισμός, όπως εξέθεσε το θέμα ο Hermann Rauchning στο θαυμάσιο «Die Revolution des Nihilismus», «Η επανάσταση του Μηδενισμού», βιβλίο που έγραψε διαφεύγοντας από τη χιτλερική Γερμανία. Με αυτόν είχε διαλεχθεί, εστιάζοντας στη Φιλοσοφία της Ιστορίας, ο Παναγιώτης Κανελλόπουλος.

Έρχομαι στην Κύπρο τώρα. Είναι ν' απορεί κανείς για τις μόνιμες διαθέσεις των Μεγάλων απέναντι στο νησί και τον λαό του. Από τότε που τέθηκε το Κυπριακό επί τάπητος με την εμπλοκή της Τουρκίας και των σχεδίων της, έχουν ριφθεί, χωρίς αιδώ, οι πλέον άδικες (για να μην τις χαρακτηρίσω αλλιώς) προτάσεις για την επίλυσή του. Ακόμη και οι Συμφωνίες Ζυρίχης-Λονδίνου, στις οποίες στηρίζεται το σημερινό κράτος, είναι απαράδεκτες για κάθε πολιτισμένο λαό. Τα προταθέντα «σχέδια λύσης», εκτός από απαράδεκτα, ήταν άδικα και δυνάμει καταστροφικά.

Για τη σκέψη μου (η οποία εξανίσταται αυτές τις ημέρες με τις πρωτόφαντες για την ιστορία και την ουσία της συναλλακτικής πίστωσης πρόταση των κομισαρίων κατά τις Ειδούς Μαρτίου του 2013 μ.Χ.), το θέμα είναι, πώς και γιατί τολμούν να προτείνουν συνεχώς απρεπείς «λύσεις» για τα πολιτειακά και οικονομικά ακόμη ζητήματα αυτού του λαού. Νομίζω, ότι εδώ πρέπει να στραφεί πολύ σοβαρά ο στοχασμός μας, εάν θέλουμε να επιβιώσει ο Ελληνισμός σ' αυτό το νησί – και τον περιμένουν πολλά, γιατί τώρα ανακαλύφθηκαν και πηγές ενέργειας. Διανοούμενοι, πολιτικοί, διπλωμάτες και όσοι υγιείς οικονομικοί παράγοντες, ας ενεργοποιηθούν επιτέλους, κυρίως γιατί, οπωσδήποτε, η ομόφωνη αρνητική απόφαση της Βουλής των Κυπρίων απέναντι στα τελευταία απαράδεκτα, εμφανίζεται ως μία επιλογή που αξίζει να κριθεί από την Ιστορία. Ελπίζω ότι η στοχευμένη εργασία, η εμμονή και η σύμπνοια θ' ανατρέψουν τους πρόσφατους κακούς οιωνούς.

* Ο Καθηγητής Ιωάννης Ταϊφάκος (BA Αθήνα, MA Ρώμη, PhD Λονδίνο) είναι Πρόεδρος του Τμήματος Κλασικών Σπουδών και Φιλοσοφίας, τ. Κοσμήτωρ και Μέλος του Συμβουλίου της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Κύπρου.